

AKÁ KVALIFIKÁCIA PRE GEODETA – „KATASTRÁLNÍKA“?

Doc. Ing. Imrich Horňanský, PhD.
ÚGKK SR

Prednáškový seriál odborníkov ÚGKK SR v rámci blokovej výučby
študentov končiacich ročníkov I. a II. stupňa
Technická univerzita v Košiciach, Fakulta BERG, 4.-5. februára 2015

DEFINÍCIA GEODETA FIG 23. 5. 2004

profesionál s akademickou kvalifikáciou a technickými zručnosťami na vykonávanie jednej alebo viacerých z nasledovných činností:

- ✘ určovanie, meranie a zobrazovanie pozemkov, trojdimenzionálnych objektov, bodového poľa a dráh (trajektórií),
- ✘ zber a interpretovanie informácií vzťahnutých k pozemkom a geograficky závislých informácií,
- ✘ používanie týchto informácií na plánovanie a efektívnu správu krajiny, mora a štruktúr na nich;
- ✘ vykonávanie výskumu uvedených metód a ich vývoja.

FIG s pôvodnou definíciou založený 1878, jej revízia 1975-2004.

GEODÉZIA

1. vedný odbor zaoberajúci sa určovaním polohy objektov na Zemi, ich tvarov a tvaru samotnej Zeme
2. označenie znaleckého odvetvia ako časti znaleckého odboru **geodézia a kartografia** zahŕňajúce geodetické základy, podrobné bodové geodetické polia, inžiniersku geodéziu, vymeriavanie hraníc pozemkov a vymeriavanie štátnej hranice

Historický termín pomenúvajúci vedný odbor **geodézia** v slovenčine je **zememeračstvo** (niekedy zahŕňalo aj kartografiu).

VEDNÝ ODBOR (TIEŽ VEDECKÁ DISCIPLÍNA)

teoreticky a empiricky zdôvodnená, historicky vzniknutá, stála štruktúrna jednotka.

Je súčasťou vedy vo všeobecnom zmysle, charakterizovaný je špecifickým predmetom a metódou bádania.

Je vyvíjajúci sa systém vedeckých poznatkov o určitej oblasti skutočnosti a zároveň aj základná forma organizácie vedeckej práce, v ktorom sa formuje predmetná a metodologická jednota výskumu v dotknutej oblasti vedeckého bádania.

GEODÉZIA A KARTOGRAFIA

- ✘ označenie jedného zo študijných odborov v podskupine študijných odborov „architektúra a stavebníctvo“ skupiny študijných odborov „konštruovanie, technológie, výroba a komunikácie“
- ✘ označenie jedného zo znaleckých odborov v sústave znaleckých odborov
- ✘ označenie odboru vzdelania s kódom 3636x00 s možnosťou dosiahnutého vzdelania „vysokoškolské vzdelanie III. stupeň – doktorandské“ v štatistickej klasifikácii odborov vzdelania.

ZNALECKÝ ODBOR

jednotka zoskupení znaleckej činnosti špecifikujúca jeho obsahové vymedzenie, ktoré určuje rozsah oprávnenia znalca pri vykonávaní znaleckej činnosti, prípadne ktorá stanovuje hranice medzi znaleckými odbormi

Sústavu znaleckých odborov spolu s ich kódovým označením spravuje Ministerstvo spravodlivosti SR.

ŠTUDIJNÝ ODBOR

oblasť poznania, ktorá môže byť predmetom vysokoškolského vzdelávania v niektorom z jeho troch (bakalársky, magisterský, doktorandský) stupňov

Sústavu študijných odborov vydáva a spravuje Ministerstvo školstva Slovenskej republiky

**A kde je kataster
nehnutelností ?**

KATASTER NEHNUTEĽNOSTÍ

verejný register obsahujúci súpis
nehnutel'ností a popis
nehnutel'ností vrátane údajov o
právach k týmto
nehnutel'nostiam a geodetické
určenie nehnuteľností

- ✘ Zákon NR SR č. 162/1995 a tiež zákon č. 177/1927.

KN A VEDNÉ ODBORY

Z hľadiska klasifikácie vedných odborov na Slovensku sa KN nepovažuje za samostatnú vedeckú disciplínu, ale za súhrn znalostí, vedomostí, poznatkov, praktík a postupov na systematické spravovanie (zber údajov, rozhodovanie o vybraných údajoch v katastrálnom konaní, klasifikáciu údajov, ich zhodnocovanie, aktualizáciu, spresňovanie, ochranu, účelové zoskupovanie, dokumentáciu, archivovanie a poskytovanie) údajov ISKN, ktorého rozsah záujmu, predmet a metódy bádania majú interdisciplinárny charakter na hranici vedných odborov **geodézia, kartografia, správne právo, občianske právo, ústavné právo, informatika** a v menšom rozsahu aj vedného odboru **obchodné právo**.

VEREJNÉ PRÁVO

časť právneho poriadku európskeho kontinentálneho právneho systému zameraná na ochranu verejných vecí, ako sú verejné inštitúcie, verejný poriadok ako náprotivok súkromného práva

- ✘ Súčasťou verejného práva je ústavné právo, trestné právo a správne právo a na Slovensku čiastočne aj pracovné právo a finančné právo. V USA a v niektorých ďalších krajinách má pojem verejné právo („public law“) do istej miery iný význam.

Delenie práva na súkromné právo a verejné právo pochádza zo starovekého Ríma.

ÚSTAVNÉ PRÁVO

osobitná súčasť verejného práva, ktoré reguluje štátnu moc vo vnútri štátu, jej fungovanie a organizáciu na určitých princípoch a zároveň stanovuje základné pravidlá vzťahu štátnej moci a občanov

- ✘ Ústavné právo sa považuje za vedúce právne odvetvie, pretože s jeho úpravou musia byť v súlade všetky ostatné normy verejného aj súkromného práva. Keďže jeho základnou úpravou je štruktúra, kompetencie, tvorba a činnosť štátnych orgánov a vlastne úprava štátnej formy, t. j. režimu, formy vlády a štátneho zriadenia.

SPRÁVNE PRÁVO

osobitná časť slovenského verejného práva zahŕňajúce verejnoprávne normy upravujúce organizáciu a činnosť verejnej správy, vrátane administratívnoprávnych vzťahov, ktoré vznikajú medzi správnymi orgánmi a fyzickými osobami, právnickými osobami a medzi správnymi orgánmi navzájom

SÚKROMNÉ PRÁVO (CIVILNÉ PRÁVO)

časť právneho poriadku európskeho kontinentálneho právneho systému, ktorá tradične zahŕňa občianske právo, obchodné právo, rodinné právo a medzinárodné súkromné právo

OBCHODNÉ PRÁVO

osobitná časť súkromného práva, ktorá obsahuje súhrn právnych noriem upravujúcich právne postavenie podnikateľov a vzťahy, do ktorých podnikatelia navzájom vstupujú pri uskutočňovaní podnikateľskej činnosti

OBČIANSKE PRÁVO

osobitná časť súkromného práva, ktorého vzťah k zvyšným odvetviám súkromného práva je daný vzťahom špeciality a subsidiarity (podpornosti)

KN A EÚ

Legislatíva EÚ problematiku KN (vrátane rozhodovania o vzniku, zmene a zániku práv k nehnuteľnostiam) jednotne neupravuje a ponecháva ju na kompetenciu jednotlivých členských krajín EÚ s vyžadovaním funkčnosti právnej úpravy pri rešpektovaní viacerých všeobecných princípov (členské krajiny EÚ s federálnym usporiadaním upravujú problematiku KN väčšinou diferencovane v legislatívach svojich členských regiónov – napr. NSR, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska a tiež bývalé Česko-Slovensko) . V jednej skupine krajín EÚ ale aj mimo EÚ sa dodnes v legislatíve rozlišuje „kataster“ a „pozemková kniha“, ktoré sa obsahovo líšia, a v inej skupine krajín je prijaté „zintegrované“ riešenie analogické riešeniu ako na Slovensku.

KATASTER NEHNUTEL'NOSTÍ A PRÁVO

- ✘ Bytostná spojitost' profesie geodeta - „katastrálnika“ s vybranými odvetviami práva

G „K“: A VLASTNÍCKE PRÁVO K NEHNUTEĽNOSTI A OSOBNÁ SLOBODA

- × Vlastníctvo nehnuteľností je prvkom základných ľudských práv a slobôd a ako také musí mať poskytnutú primeranú ochranu, ktorá má vnútornú spojitosť s osobnou slobodou

G „K“ A OBMEDZENIE NADOBÚDANIA VLASTNÍCKEHO PRÁVA

- ✘ Záruka vlastníctva nehnuteľností ako základné právo bude spoločensky akceptovaná občanmi právneho štátu za súčasného splnenia dvoch podmienok

G „K“ A OBMEDZENIE UDRŽANIA VLASTNÍCKEHO PRÁVA (VYVLASTNENIE)

- ✘ Záruka vlastníctva nehnuteľností ako subjektívne základné právo vlastníka je predovšetkým právom vlastniť a udržať si konkrétnu nehnuteľnosť. Sloboda vlastníctva je tu zárukou statu quo. Zabratie vlastníctva proti vôli vlastníka v EÚ je prípustné iba v zmysle ústavy.

G „K“ A CELOSVETOVÁ GLOBALIZÁCIA

- × **Mobilita univerzitných študentov i zamestnaní. Špecifický problém KN.**

G „K“ A ŤAŽISKOVÍ REPRESENTANTI APLIKAČNEJ PRAXE

- × Právo každej univerzity slobodne sa rozhodovať v prospech konkrétnej podoby študijných programov/ učebných plánov a teda stanoviť profil absolventa o 5 rokov, ale aj ZODPOVEDNOSŤ

FAKTORY OVPLYVŇUJÚCE PRIPRAVENOSŤ GEODETA V KN ÚSPEŠNE PRACOVAŤ V PRAXI

- + trvale sa meniace potreby spoločnosti na geodéziu, kartografiu, kataster a súvisiace právne disciplíny,
- + náročnosť formulácie požiadaviek spoločnosti pre vzdelávacie inštitúcie,
- + obrovský technologický rozvoj,
- + globalizácia spoločnosti prinášajúca tvrdšie profesijné prostredie a vysokú mobilitu odborníkov,
- + rozvoj informačnej spoločnosti
- + trvalý charakter týchto procesov.

AKÉ PROFESIJNÉ VZDELANIE A PRAX PRE GEODETA „KATASTRÁLNIKA“ V 21. STOROČÍ ?

- ✘ Univerzitné štúdium odboru GaK nie je statické
- ✘ Schopnosti aplikačnej praxe formulovať svoje potreby sú nedostatočné
- ✘ Je nevyhnutná flexibilita a predvídavosť univerzity
- ✘ Vzdelanie sa musí stať mnohofázovým dynamickým systémom
- ✘ Žiaduce je, aby absolvent mal vysoký stupeň morálno-etických vlastností, teoreticko-odborných vedomostí a schopností uplatniť sa

ZÁRUKY ÚSPEŠNOSTI GEODETA „KATASTRÁLNÍKA“

- × Profesionálne prostredie s koncepciou vzdelávania
- × Pripravenosť na celoživotnú adaptáciu na nové podmienky
- × Práca s vedomosťami s dlhým efektom
- × Práca v záplave informácií
- × Podpora významu analýz
- × Motivácia a hrdý vzťah k profesii
- × Koncepčné myslenie na úkor detailu
- × Psychická stabilita
- × Podpora komunikácie
- × Celoživotný kvalifikačný rast

POUŽITÁ LITERATÚRA:

- ✘ [1] Zákon č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov.
- ✘ [2] BIELENBERG, W.: The Guarantee of Ownership as an Element in a Free Legal and Social System with Social Responsibility, Illustrated by Ownership of Land. International Symposium of the FIG Commission VII, VIII and IX, May 23 rd - 25 th, 1995, Berlin, zborník, č. 17/1995, s. 9-23.
- ✘ [3] HORŇANSKÝ, I.: Nová definícia FIG pre profesiu geodeta. Geodetický a kartografický obzor, Praha, 37/79, 1996, č. 1, s. 13.
- ✘ [4] HORŇANSKÝ, I.: Základné ľudské práva a kataster nehnuteľností. 14 s. Geodetický a kartografický obzor, Praha, 42/84, 1996, č.4, s. 77-80.
- ✘ [5] HORŇANSKÝ, I.: About selected aspects of relation between the law, the surveyor and real estate. Prednáška na kongrese CLGE v Štrasburgu: „Law, the surveyor and property: which skills for which guarranties?“, 17. - 19.9.2008..
- ✘ [6] HORŇANSKÝ, I.: Zákon, geodet a nehnuteľnosť - aká kvalifikácia pre profesiu geodeta? 7 s. Geodetický a kartografický obzor, Praha, ročník, č. 55/97, 2009, č. 2, s. 21 - 27.

**ĎAKUJEM ZA
POZORNOSŤ**

e-mail: imrich.hornansky@skgeodesy.sk